

ผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (hearing) เรื่อง ร่างประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เกี่ยวกับการป้องกันและจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (COI) และการลงทุนเพื่อเป็นทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจ (Prop Trade)

1. การรับฟังความคิดเห็น จำนวน 1 ครั้ง (จากทั้งหมด 2 ครั้ง)
2. เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม – 4 พฤศจิกายน 2557 (ได้รับความเห็นถึงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2557)
3. ผู้จัดส่งความคิดเห็น จำนวน 10 ราย เป็นบริษัทจัดการ 6 ราย บริษัทหลักทรัพย์ 2 ราย กลุ่มบริษัทหลักทรัพย์ 1 ราย และธนาคารพาณิชย์ 1 ราย (จากจำนวนผู้เข้าชมทั้งหมด 136 ราย)
ผู้จัดส่งความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการแก้ไขหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว โดยมีประเด็นความเห็นเพิ่มเติม ตามข้อ 4.
4. ประเด็นสำคัญ

(1) ประเด็นที่มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมจากการรับฟังความคิดเห็น

เกณฑ์ COI

(1.1) กรณีที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานกรณีที่มีการตรวจพบพฤติกรรมอันควรสงสัยว่า อาจมีการใช้ข้อมูลภายใน ให้สำนักงานทราบโดยทันที

ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอให้ผู้ประกอบธุรกิจมีขั้นตอนในการสอบสวนหาข้อเท็จจริงก่อน หากพบว่า มีการใช้ข้อมูลภายในจริงจึงจะรายงานให้สำนักงานทราบ

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานจะปรับแก้ไขหลักเกณฑ์ โดยเพิ่มเติมขั้นตอนให้ผู้ประกอบธุรกิจมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงก่อน

(1.2) กรณีที่กำหนดให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รวมถึงนิติบุคคลที่กรรมการดังกล่าวถือหุ้นเกิน 50% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีนายจ้างรายเดียวหรือนายจ้างไม่น้อยกว่า 2/3 อยู่ในกลุ่มกิจการเดียวกัน (ไม่ใช่ pure pool fund) โดยจะพิจารณาลงไปถึงราย sub fund ด้วยสำหรับกองทุนที่มีหลายนโยบาย

ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอให้ตัดการกำหนดลักษณะดังกล่าวทิ้ง เนื่องจากหากมีการลงทุนในลักษณะที่ผู้มีอำนาจของนายจ้างเข้ามามีส่วนได้เสียในการตัดสินใจลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทจัดการควรพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อยู่แล้ว โดยไม่ต้องจำกัดว่าเป็นกรรมการและนิติบุคคลที่กรรมการถือหุ้นของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ไม่ใช่ pure pool fund รวมไปถึงกรณี sub fund ซึ่งจะทำให้บริษัทจัดการต้องมีภาระมากขึ้นในการติดตามกรรมการ

ทุกรายว่ามีการถือหุ้นในนิติบุคคลใดบ้าง โดยกรรมการดังกล่าวอาจมิใช่ผู้เข้ามามีส่วน ได้เสียในการตัดสินใจลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยตรง

ความเห็นสำนักงาน – กรณีที่ถือว่าการทำธุรกรรมกับกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง สำนักงานกำหนดให้รวมไปถึงนิติบุคคลที่กรรมการดังกล่าวถือหุ้นด้วย เนื่องจากกรรมการอาจมีส่วนได้เสียในการตัดสินใจลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทจัดการจึงต้องมีการจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมี เช่น ต้องแสดงได้ว่าเป็นธุรกรรมที่ค้ำถึงประโยชน์ที่ดีที่สุดของลูกค้ำในสถานการณ์นั้น ต้องมีลักษณะ at arm's length และต้องเปิดเผยเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้ลูกค้ำทราบอย่างเพียงพอเหมาะสม ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีลักษณะที่มีนายจ้างรายใดรายหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นเจ้าของกองทุนเท่านั้น โดยสำนักงานจะยกเลิกกรณีที่ให้พิจารณานายจ้างในราย sub fund และปรับปรุงนิยามกลุ่มกิจการของนายจ้างให้เป็นมาตรฐานมากขึ้น (เป็นไปตามนิยามในประกาศเกี่ยวกับการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ)

(1.3) กรณีการกำหนดเกี่ยวกับการขอความยินยอมจากลูกค้ำกองทุนส่วนบุคคลก่อนการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้สอดคล้องกัน โดยขยายความให้ครบถ้วนว่าลูกค้ำหมายความรวมถึงคณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับกรณีกองทุนส่วนบุคคลที่เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานจะปรับปรุงแก้ไขตามที่เสนอ

(1.4) กรณีการจัดทำรายงานธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ของบริษัทจัดการ) ตาม guideline COI ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอให้มีการแสดงข้อมูลเปรียบเทียบส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนจากแบบรายงานในปัจจุบัน

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานจะแสดงข้อมูลส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนจากแบบรายงานปัจจุบันด้วยตัวหนังสือตัวเอียง

(1.5) กรณีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสุ่มตรวจสอบกลุ่มพนักงานที่เข้าถึงข้อมูลนี้อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งมีความเสี่ยงที่พนักงานดังกล่าวอาจมีการเปิดบัญชีกับ broker อื่น โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจทราบ โดยส่งชื่อพนักงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพนักงานให้ broker อื่นตรวจสอบว่ามีการเปิดบัญชีไว้กับ broker เหล่านั้นหรือไม่

ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นว่า ข้อกำหนดดังกล่าวจะขัดกับหลักปฏิบัติที่ ASCO ได้มีการหารือและตกลงร่วมกันกับบริษัทหลักทรัพย์ว่าจะไม่มีการส่งรายชื่อให้ broker อื่นตรวจสอบ แต่จะใช้หลัก self declare โดยพนักงานเองเท่านั้น เนื่องจากการส่งรายชื่อดังกล่าวจะทำให้เป็นภาระอย่างมากต่อ broker อื่นที่จะต้องตรวจสอบตามรายชื่อทั้งหมดที่ได้รับจากบริษัทหลักทรัพย์หลาย ๆ บริษัทซึ่งรวมถึงบริษัทจัดการและผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ ด้วย

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานจะไม่กำหนดวิธีการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการลงทุนเพื่อเป็นทรัพย์สินของพนักงานในรายละเอียด แต่จะกำหนดเป็นหลักการทั่วไปว่า ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานปฏิบัติเป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่อเป็นทรัพย์สินของพนักงาน โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่พนักงานอาจมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการเพิ่มเติม (enhance) ที่จะทำให้อัตราการตรวจสอบได้ว่าพนักงานมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือไม่ และหากพบว่ามี การปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ จะต้องมีบทลงโทษและมีการกำหนดมาตรการควบคุมเพิ่มเติมเพื่อป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีก

เกณฑ์ proprietary trading

(1.6) การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องสามารถแสดงได้ว่ามีได้มีเจตนาแสวงหาประโยชน์ ในกรณีที่มีการลงทุนในหลักทรัพย์ในช่วงเวลาที่มีโอกาสการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน เช่น ในช่วงเวลาที่มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์หลักทรัพย์ดังกล่าว ผู้แสดงความคิดเห็นให้ความเห็นว่า ควรกำหนดให้ต้อง พิสูจน์เจตนาเฉพาะกรณีที่มีผู้ประกอบธุรกิจมีได้มีระบบในการควบคุมดูแลหน่วยงานและบุคลากรเพื่อป้องกัน ความขัดแย้งทางผลประโยชน์และการใช้ข้อมูลภายใน

ความเห็นสำนักงาน – สืบเนื่องจากการเปิดรับฟังความคิดเห็นหลักการปรับปรุงแก้ไข ข้อกำหนดในประกาศปัจจุบัน¹ ซึ่งกำหนด “ห้ามมิให้ซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อพอร์ตบริษัทโดยแสวงหา ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุน โดยรวมถึงการซื้อขายในระหว่างการจัดทำรายงานการ วิเคราะห์หลักทรัพย์ และการไม่มีระบบในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า มีเหตุจำเป็นและสมควร และมีได้มีเจตนาแสวงหาประโยชน์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุน” ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นว่าข้อกำหนดดังกล่าวไม่ควรมีลักษณะเป็นข้อห้าม แต่ควรเปิดให้ผู้ประกอบ ธุรกิจลงทุนเพื่อพอร์ตบริษัทได้โดยต้องมีระบบป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เหมาะสม สำนักงานจึงได้ปรับปรุงข้อกำหนดดังกล่าวตามที่ปรากฏในร่างประกาศที่เปิดรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ โดยกำหนด “ให้สามารถซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อพอร์ตบริษัทในระหว่างการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ หลักทรัพย์ได้หากมีได้มีการแสวงหาประโยชน์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุน” อย่างไรก็ดี ในครั้งนี้ กลับมีผู้แสดงความคิดเห็นว่าข้อกำหนดดังกล่าวจะเป็นภาระต่อผู้ประกอบธุรกิจ จึงขอให้สำนักงานปรับแก้ โดยกำหนดให้ต้องพิสูจน์ว่ามีได้มีการแสวงหาประโยชน์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุนเฉพาะกรณีที่ ไม่มีระบบในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์และการล่วงรู้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานและบุคลากร สำนักงานพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นภาระแก่ผู้ประกอบธุรกิจจริง จึงจะปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดดังกล่าว ให้กลับมาเหมือนประกาศปัจจุบัน ซึ่งความทั้งหมดของข้อกำหนดปัจจุบันมิได้ห้ามไม่ให้ซื้อขายในช่วงเวลา ที่กำหนด แต่ห้ามมิให้มีการแสวงหาประโยชน์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุน ซึ่งรวมถึงการลงทุน

¹ ข้อ 4 ของประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทบ. 44/2552 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการลงทุน ในหลักทรัพย์เพื่อบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2552

เพื่อพอร์ตบริษัทในช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงที่อาจมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน โดยไม่มีระบบในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์และการล่วงรู้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานและบุคลากร ดังนั้น หากผู้ประกอบการมีระบบในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่ดีในกรณีที่มีการลงทุนเพื่อพอร์ตบริษัทซึ่งสามารถควบคุมมิให้มีการใช้ข้อมูลภายใน ผู้ประกอบการก็สามารถซื้อขายในช่วงเวลาดังกล่าวได้

(1.7) กรณีของบริษัทจัดการซึ่งมีข้อจำกัดการลงทุน โดยต้องไม่มีลักษณะเป็น short term speculation ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นเกี่ยวกับการขยายความการลงทุนที่มีใช้ short term speculation ซึ่งอาจยังไม่ชัดเจนว่าการกำหนดให้ต้องมีลักษณะเป็นเงินลงทุนระยะยาวเกิน 1 ปี หมายความว่าอายุการลงทุนของหลักทรัพย์รายตัวหรือไม่ และกรณีที่จะถอนการลงทุนก่อนอายุครบ 1 ปีจะต้องทำอย่างไร

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานจะปรับแก้ไขหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนขึ้น โดยกำหนดขยายความการลงทุนแบบ short term speculation ให้หมายความว่า การลงทุนที่มีเจตนาเพื่อการขายต่อ หรือเพื่อหาประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่างของราคาในระยะสั้นไม่เกิน 1 ปีนับจากวันที่ลงทุน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอื่น ได้แก่ การลงทุนในเงินฝากหรือตราสารเทียบเท่าเงินฝากเพื่อบริหารสภาพคล่องของ port และการลงทุนในตราสารที่มีอายุต่ำกว่า 1 ปีและถือไว้จนครบกำหนด รวมถึงการถอนเงินลงทุนก่อนอายุครบ 1 ปีเพื่อไปใช้ในกรณีบริษัทจัดการขาดสภาพคล่อง

(2) ประเด็นที่สำนักงานไม่เห็นด้วยกับผู้ให้ความเห็น จึงไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติม

เกณฑ์ COI : การทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ของบริษัทจัดการ)

(2.1) กรณีการกำหนดบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดให้รวมไปถึงกรณีที่บริษัทแม่ของบริษัทจัดการถือหุ้นในบริษัท issuer เกิน 10% และมีกรรมการจากบริษัทแม่เป็นกรรมการในบริษัท issuer ดังกล่าว เกินกึ่งหนึ่ง ให้ถือว่าบริษัท issuer นั้นเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ผู้แสดงความคิดเห็นมีความเห็นว่าควรยกเว้นไม่นับสัดส่วนของกรรมการอิสระ

ความเห็นสำนักงาน – การนับจำนวนกรรมการเพื่อเป็นฐานในการคำนวณตามข้อกำหนดดังกล่าว จะนับจำนวนกรรมการทั้งหมดรวมถึงกรรมการอิสระด้วย (ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางการพิจารณาอำนาจควบคุมของบริษัทจดทะเบียน) เช่น มีกรรมการทั้งหมด 10 ท่าน เป็นกรรมการอิสระ 3 ท่าน หากมีกรรมการร่วม 5 ท่าน ซึ่งไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวน 10 ท่าน ก็ไม่ถือว่าบริษัท issuer เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่หากผู้ประกอบการจะไม่นับรวมกรรมการอิสระ กรณีนี้จะมีกรรมการร่วม 5 ท่าน จากทั้งหมด 7 ท่าน ซึ่งจะเกินกึ่งหนึ่ง จึงต้องถือว่าบริษัท issuer เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถใช้วิธีคำนวณแบบไม่รวมกรรมการอิสระก็ได้ เนื่องจากการคำนวณสัดส่วนด้วยวิธีดังกล่าวเป็นการปฏิบัติเข้มกว่าที่ประกาศกำหนด

(2.2) กรณีที่กำหนดให้ผู้ประกอบการจัดให้มีเอกสารหลักฐานที่แสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุอันสมควรในการทำธุรกรรมเพื่อลูกค้านับบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ

การเข้าทำธุรกรรมดังกล่าวทุกครั้งที่มีการทำธุรกรรม ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอว่า กรณีที่เป็นการทำธุรกรรมด้านตราสารหนี้ ควรใช้บังคับเฉพาะกรณีที่ไม่มีราคาตลาดหรือราคาอ้างอิงเท่านั้น เนื่องจากตราสารหนี้แม้จะมีราคาอ้างอิงในตลาด แต่เป็นราคาที่ไม่มีความเคลื่อนไหวในการซื้อขาย เนื่องจากเป็นการต่อรองกันเองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเป็นหลัก จึงไม่สามารถแสดงเหตุผลอันควร โดยเปรียบเทียบราคาในตลาดได้ว่าเป็นธุรกรรมที่เป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับลูกค้า

ความเห็นสำนักงาน – กรณีที่มีราคาตลาดหรือราคาอ้างอิง ผู้ประกอบธุรกิจสามารถใช้ราคาตลาดหรือราคาอ้างอิงเป็นหลักฐานแสดงเหตุผลอันสมควรได้โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารหรือบันทึกความเหมาะสมของการเข้าทำธุรกรรมแต่ละครั้ง (ซึ่งสอดคล้องกับกรณีอื่น ๆ ทั่วไปที่สามารถใช้ราคาในตลาดตราสารหนี้เป็นราคาอ้างอิงได้ เช่น การคำนวณมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (NAV) เป็นต้น) ทั้งนี้ กรณีที่ไม่มีราคาตลาดหรือราคาอ้างอิง ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีหลักฐานแสดงถึงความเหมาะสมของการทำธุรกรรม ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการเปรียบเทียบราคาตลาดหรือราคาอ้างอิง แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับเปรียบเทียบกับกรณีที่เลือกทำธุรกรรมอื่นแทนการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (at arm's length) ดังนั้น หลักเกณฑ์การแสดงผลหลักฐานดังกล่าวจึงใช้บังคับได้ในทุกกรณี (ทุกประเภทตราสารและทั้งกรณีที่มีและไม่มีราคาตลาดหรือราคาอ้างอิง)

เกณฑ์ COI : ทั่วไป

(2.3) ผู้แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยกับกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีนโยบายป้องกันและจัดการ COI ซึ่งครอบคลุมไปถึงเรื่องการทำธุรกรรมเพื่อลูกค้ากับคู่สัญญารายใดรายหนึ่งบ่อยครั้งเกินความจำเป็น (churning) เนื่องจากอาจมีกรณีที่มีการทำธุรกรรมกับคู่ค้ารายใดรายหนึ่งบ่อยครั้งเนื่องจากมีค่าธรรมเนียมต่ำกว่ารายอื่น การต้องกระจายการทำธุรกรรมกับรายอื่นซึ่งมีค่าธรรมเนียมสูงกว่าจะทำให้ลูกค้าเสียประโยชน์

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีนโยบายในการป้องกัน churning ซึ่งหมายถึงการทำธุรกรรมบ่อยครั้งเกินความจำเป็น โดย guideline กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจกำหนด threshold/ flag ที่จะเป็นสัญญาณต้องสงสัยว่าอาจมี churning และเมื่อพบการซื้อขายเกินกว่าหรือใกล้เคียง threshold/ flag ที่กำหนด จะต้องเข้าไปตรวจสอบความเหมาะสมผลของการซื้อขายในลักษณะดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และทำให้ไม่เป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อลูกค้า แต่หากการทำธุรกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมผลและให้ประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อลูกค้าก็สามารถทำได้โดยไม่ถือว่าเป็นการทำธุรกรรมบ่อยครั้งเกินความจำเป็น

(2.4) กรณีการกำหนดนิยามของพนักงานในเกณฑ์เกี่ยวกับ staff dealing ผู้แสดงความคิดเห็นมีความเห็นว่าไม่ควรกำหนดนิยามแบบกว้างเป็นการทั่วไปซึ่งจะครอบคลุมถึงพนักงานทั้งหมดไม่ว่าพนักงานจะได้รับรู้ข้อมูลภายในจากการปฏิบัติงานหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบธุรกิจมีภาระมากเกินไปในการกำกับดูแล staff dealing

ความเห็นสำนักงาน – ในการกำกับดูแล staff dealing ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการในการกำกับดูแลพนักงานที่เกี่ยวข้องที่ล่วงรู้ข้อมูลภายในและสามารถนำข้อมูลภายในไปใช้ประโยชน์ได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจต้องประเมินพนักงานทั้งหมดโดยคำนึงถึงโอกาสที่พนักงานในแต่ละส่วนงานอาจจะได้ล่วงรู้ข้อมูลภายในและความเสี่ยงที่จะมีการนำข้อมูลภายในไปใช้ และสามารถกำหนดมาตรการที่ต่างกันสำหรับพนักงานในแต่ละส่วนงานตามความเสี่ยงที่มีต่างกันได้อีก ทั้งนี้ หากปรากฏว่าพนักงานที่ไม่มี ความเสี่ยงสามารถเข้าถึงข้อมูลภายในและมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการลงโทษและแก้ไขเพื่อมิให้เกิดความเสียหายจากการนำข้อมูลไปใช้ด้วย

(2.5) กรณีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีระบบในการป้องกันการรั่วไหลข้อมูลภายใน ซึ่งรวมไปถึงข้อมูลการซื้อขายและแผนการลงทุนของลูกค้า ผู้แสดงความคิดเห็นเสนอให้ระบุให้ชัดเจนว่า หมายถึงข้อมูลการซื้อขาย real time เท่านั้น เพื่อมิให้รวมไปถึงข้อมูลการซื้อขายที่กลุ่มหน่วยงานและบุคลากรได้รับหลังการซื้อขายจริง ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนในการกำกับดูแล

ความเห็นสำนักงาน – การกำกับดูแลข้อมูลภายใน ผู้ประกอบธุรกิจต้องประเมินและกำหนดมาตรการเพื่อกำกับดูแลข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่ข้อมูลภายในดังกล่าว อาจถูกนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจสามารถกำหนดมาตรการที่ต่างกันสำหรับข้อมูลที่มีระดับ ความเสี่ยงต่างกันได้อีก

(2.6) กรณีที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการควบคุมภายในและกำกับดูแลและตรวจสอบเพื่อป้องปรามการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน โดยต้องกำหนดนโยบายและหลักปฏิบัติของพนักงานในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจน และให้พนักงานรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยต้องลงนามรับทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและหลักปฏิบัติดังกล่าวด้วย ผู้แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้ต้องลงนามรับทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นภาระที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดเก็บเอกสารลงนาม ทั้งที่ผู้ประกอบธุรกิจมีการสื่อสารให้พนักงานทราบถึงกฎระเบียบในรูปแบบต่าง ๆ อยู่แล้ว

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานกำหนดให้ต้องลงนามรับทราบเฉพาะกรณีที่ มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของผู้ประกอบธุรกิจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน เพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เนื่องจากกฎระเบียบในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถจัดให้มีการลงนามรับทราบได้หลายรูปแบบ เช่น อาจจัดทำในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถลดภาระในการจัดเก็บเอกสารของผู้ประกอบธุรกิจได้

(3) ประเด็นอื่น ๆ

เกณฑ์ COI

(3.1) กรณีการกำหนดมาตรการกำกับดูแลพนักงานเพื่อป้องกันการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นเกี่ยวกับนิยามของพนักงาน ว่ากรณีที่พิจารณารวมไปถึงผู้ปฏิบัติงานชั่วคราว จะหมายความถึงกรรมการและผู้บริหารที่มีได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาดำเนินการหรือไม่ เนื่องจากกรรมการและผู้บริหารดังกล่าวไม่ได้ทราบรายละเอียดการปฏิบัติงานของบริษัท

ความเห็นสำนักงาน – ประกาศสำนักงานกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีการกำกับดูแลการใช้ข้อมูลภายใน โดยผู้ประกอบธุรกิจจะต้องกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลและป้องปรามหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงลักษณะข้อมูลที่ได้ล่วงรู้จากการปฏิบัติหน้าที่ (access to information) ว่ามีลักษณะที่มีความเสี่ยงที่จะถูกนำข้อมูลไปใช้หรือไม่ ไม่ว่าจะหน่วยงานหรือบุคลากรนั้นจะมีชื่อเรียกหรือชื่อตำแหน่งว่าอย่างไร หรือปฏิบัติงานเต็มเวลาหรือไม่

(3.2) กรณีการกำหนดให้เก็บ log file ไว้ตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจในฐานะผู้มีวิชาชีพ และโครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบงาน และบุคลากร ผู้แสดงความคิดเห็นขอความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดและกำหนดเวลาที่ต้องจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว

ความเห็นสำนักงาน – สำนักงานอยู่ระหว่างพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการประกอบธุรกิจทั้งหมด โดยจะรวบรวมกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจในฐานะผู้มีวิชาชีพ และโครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบงาน และบุคลากร ส่วนการจัดเก็บ log file สำนักงานอยู่ระหว่างพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด โดยจะกำหนดรายละเอียดลักษณะข้อมูลที่ต้องจัดเก็บสำหรับประเภทของการใช้งานข้อมูลในแต่ละด้าน ซึ่งรวมไปถึงด้านการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลภายในด้วย โดยจะรวบรวมกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติงานและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำหรับระยะเวลาในการจัดเก็บ log file ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมการใช้ข้อมูลภายใน จะกำหนดไม่น้อยกว่าแนวทางปัจจุบันที่กำหนดให้จัดเก็บอย่างน้อย 6 เดือน)

(3.3) ผู้แสดงความคิดเห็นขอความชัดเจนกรณีที่ประกาศกำหนดขยายความบุคคลที่เกี่ยวข้องให้หมายความรวมถึงกรณีอื่นใดที่บุคคลมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดโดยทางสัญญา การถือหุ้น การควบคุม หรือการบริหารจัดการ ซึ่งอยู่ในข่ายที่อาจทำให้ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการแก่ลูกค้าด้วยความไม่เป็นธรรม

ความเห็นสำนักงาน – การขยายความดังกล่าวเพื่อให้รวมไปถึงกรณีที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งสำนักงานไม่สามารถระบุรายละเอียดให้ครอบคลุมทุกกรณีได้ เช่น กรณีที่มีการถือหุ้นหลายทอด แต่เป็นการถือหุ้น 100% (หรือเกือบ 100%) ทุกทอด หรือมีลักษณะเป็นการถือหุ้นของบริษัท holding ที่มีวัตถุประสงค์การประกอบธุรกิจลักษณะลงทุนในกิจการอื่น โดยไม่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบ

กิจการใดเองโดยตรง ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจมีเหตุการณ์ในลักษณะปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงของการมีอำนาจควบคุม เป็นต้น

(3.4) ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดให้การทำธุรกรรมระหว่าง sub fund ถือเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (เป็นธุรกรรม cross trade) ทั้งที่ sub fund อยู่ภายใต้กองทุนเดียวกันโดยตัว sub fund เองไม่มีสภาพเป็นกองทุนแยกต่างหาก เมื่อเทียบกับกรณีที่มี co-fund manager ทำธุรกรรมระหว่างกัน จะต้องถือเป็น cross trade เหมือนกรณี sub fund หรือไม่

ความเห็นสำนักงาน – กรณี sub fund แม้จะไม่มีสภาพเป็นกองทุนแยกต่างหาก แต่เนื่องจากแต่ละ sub fund ภายใต้อาณาเขต PVD master fund เดียวกัน มีลักษณะเหมือนเป็นกองทุนแยกต่างหากจากกัน กล่าวคือ มีนโยบายการลงทุนต่างกัน และอาจมีลูกค้าที่ได้รับประโยชน์ภายใต้แต่ละ sub fund เป็นลูกค้าคนละกลุ่มกัน ในกรณีที่มีการทำธุรกรรมระหว่างกัน จึงต้องถือเป็นธุรกรรม cross trade ระหว่างกองทุน 2 กองทุน สำหรับกรณีกองทุนที่มี co-fund manager แม้จะมีการแบ่งทรัพย์สินเพื่อบริหารจัดการระหว่างกัน แต่ลูกค้าของกองทุนมีเพียงกลุ่มเดียวไม่ได้แยกจากกัน ดังนั้น การทำธุรกรรมระหว่าง co-fund manager จึงเป็นการโอนย้ายทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเท่านั้น ไม่ถือเป็นการทำธุรกรรม cross trade ระหว่าง 2 กองทุน

(3.5) ผู้แสดงความคิดเห็นขอความชัดเจนโดยขอให้ยกตัวอย่างเพิ่มเติมกรณีการรับประโยชน์ตอบแทนเนื่องจากการประกอบธุรกิจ (soft/ hard dollar) ของบริษัทหลักทรัพย์

ความเห็นสำนักงาน – เกณฑ์ COI จะกำหนดเกี่ยวกับการรับ soft/ hard dollar โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจอาจรับไว้ได้เพื่อประโยชน์ของลูกค้าเท่านั้น โดยไม่สามารถรับไว้เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจเองได้ ทั้งนี้ กรณีการรับ soft/ hard dollar เพื่อประโยชน์ของลูกค้า จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขซึ่งกำหนดไว้ในหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจในฐานะผู้มีวิชาชีพ และโครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบงาน และบุคลากร ซึ่งอาจรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

1) การรับ rebate ซึ่งได้จากการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจสามารถรับไว้เพื่อลูกค้า โดยต้องดำเนินการอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ลูกค้าได้รับการจัดสรรประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และต้องเปิดเผยให้ลูกค้าทราบอย่างเพียงพอเหมาะสมด้วย

2) การรับ research จากผู้ให้บริการรายอื่น สามารถรับไว้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการให้บริการแก่ลูกค้าของผู้ประกอบธุรกิจได้ โดยต้องเปิดเผยให้ลูกค้าทราบอย่างเพียงพอเหมาะสม

3) การรับเชิญไปร่วมงานสัมมนาหรืองานให้ข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ออกหลักทรัพย์ โดยผู้ออกหลักทรัพย์ออกค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมสัมมนา ซึ่งอาจรวมถึงค่าเดินทาง และค่าที่พัก ผู้ประกอบธุรกิจสามารถรับไว้เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการทำ research และให้บริการแก่ลูกค้าได้ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีแนวทางที่ชัดเจนในการรับประโยชน์ดังกล่าวเพื่อมิให้เป็นการจงใจให้มีการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น มีการทำ research และลงทุนเพื่อเป็นประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ออกหลักทรัพย์

(3.6) ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นเกี่ยวกับรายละเอียดวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ในเรื่อง staff dealing เช่น เรื่องการกำหนดนิยามของพนักงาน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน และคู่สมรสและบุตรของพนักงาน ว่าสามารถทำตามเกณฑ์ปัจจุบันของสมาคมได้หรือไม่

ความเห็นสำนักงาน – ในเรื่องวิธีปฏิบัติในรายละเอียดเกี่ยวกับ staff dealing สำนักงานกำหนดให้ปฏิบัติตามประกาศของสมาคม โดยมีได้กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ซ้ำกับเกณฑ์ของสมาคม

เกณฑ์ proprietary trading

(3.7) กรณีที่หลักเกณฑ์กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงเพื่อรองรับการลงทุนเพื่อ port ของผู้ประกอบธุรกิจเอง ผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวควรคำนึงถึงตราสารที่ผู้ประกอบธุรกิจลงทุนเป็นสำคัญ

ความเห็นสำนักงาน – ในการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยง ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการประเมินความเสี่ยงตามที่ผู้ประกอบธุรกิจมีตามความเป็นจริง และกำหนดมาตรการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงนั้นตามความเหมาะสม การกำหนดนโยบายการลงทุนที่ชัดเจนโดยกำหนดขอบเขตการลงทุน เช่น ให้ลงทุนในตราสารเฉพาะที่มีความเสี่ยงในระดับที่ผู้ประกอบธุรกิจยอมรับได้ ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง

ⁱ ขอขอบคุณผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด
2. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ธนชาติ จำกัด
3. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)
4. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน อเบอร์ดีน จำกัด
5. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนซีไอเอ็มบี-พริ้นซิเพิล จำกัด
6. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ภัทร จำกัด
7. บริษัทหลักทรัพย์ ภัทร จำกัด (มหาชน)
8. บริษัทหลักทรัพย์ ทรีนี่ดี จำกัด
9. กลุ่มบริษัทหลักทรัพย์ ทิสโก้
10. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)